

Protokoll 8/00

Møte i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg mandag 11. ^{september} ~~august~~ 2000.

Tilstede:

Sveinung Koslung
Ingebjørg Harto
Gro Granden

Nestleder Sveinung Koslung møtte for Gudmund Knudsen, som fratradte som inhabil.

Fra sekretariatet møtte Marianne Pedersen og Benedicte Schaltz.

Møtet varte fra kl. 1400 til kl 1600.

Vedtak ble truffet i følgende saker:

Sak 00/11 Telenor AS

Sak 00/11 Telenor AS

I brev 23. juni 2000 klager El & IT- forbundets Klubb Bravida Norge og Klubb Telenor Mobil, avd. Telehuset på gjennomføringen av valg av de ansattes styrerepresentanter til styrene i henholdsvis Bravida AS, Bravida Norge AS og Telenor Telehuset AS og fremmer krav om nyvalg blant de ansatte i disse selskapene. EL & IT- klubbene ser at en underkjenning av ansattes valg i disse selskapene også vil få konsekvenser for ansattes valg på medlemmer til styret og bedriftsforsamlingen i Telenor AS. Valgstyret mener at valget er gjennomført slik det er beskrevet i søknaden til Bedriftsdemokratinemnda, og har derfor ikke tatt klagen til følge. Klagen videresendes Bedriftsdemokratinemnda med valgstyrets redegjørelse i brev av 1. september 2000.

Valget av de ansattes styrerepresentanter og representanter til bedriftsforsamlingen i Telenor-konsernet ble gjennomført 14. og 15. juni som elektronisk valg, med mulighet for å benytte telefon og post, etter at Bedriftsdemokratinemnda i vedtak av 12. mai 2000 hadde godkjente at valgene skulle skje elektronisk.

Valgprotokollen viser følgende fremmøteprosent:

Bravida AS	8,9% av totalt antall ansatte
Bravida Norge AS	7,7% av totalt antall ansatte
Telenor Telehuset AS	ca 4% av totalt antall ansatte

Gjennomsnittlig valgdeltakelse i Telenor-konsernet var på 19,15%.

El & IT-forbundet, Klubb Bravida Norge viser til at dette selskapet er et installasjonsselskap hvor den absolutte største delen av ansattmassen jobber ute og

bare en forholdsvis liten del av de ansatte, i hovedsak kontoransatte og merkantilt personale, jobber med PC til daglig. El & IT-klubben hevder at det ikke er blitt lagt godt nok til rette for at de ansatte kunne delta i valget i arbeidstiden,- særlig fordi dette er et selskap med produksjonsarbeidere som ikke har PC som et daglig arbeidsredskap. Det vises til at de ansatte har hatt diverse problemer når de har ønsket å benytte andre metoder enn PC ved stemmegivningen, dvs. ved bruk av telefon, post eller hjemme-PC.

El & IT-forbundet, Klubb Telenor Mobil, avd. Telenor Telehuset viser til at Telenor Telehuset AS er en salgsorganisasjon hvor den største delen av ansattmassen jobber inne, men lever i et høyt tempo med salg til kunder og kunderelasjoner. El & IT-klubben hevder at bruk av elektronisk valg ikke er riktig for ivaretagelsen av bedriftsdemokratiet i et selskap med salgspersonell i et høyt tempo. Gjennomføring av valget ved hjelp av PC og tilgang til ekstratorg var ved valget helt eller delvis umulig for de fleste av Telehusets ansatte, bla. på grunn av for sen utsending av PIN-koder. De ansatte har også her hatt de samme problemer knyttet til bruk av telefon, post og hjemme-PC.

Begge klubber krever at det gjennomføres nytt ansattesvalg på medlemmer til styrene i Bravida AS og Bravida Norge AS. Valget bør gjennomføres med personlig oppmøte på definerte valgsteder i arbeidstiden med bruk av valgsedler og valgurner eller med full tilgang til PC for alle ansatte, med påloggede PC'er utplassert på definerte valgsteder der ansatte kan møte opp og stemme elektronisk.

Valgstyret tilbakeviser klagen på gjennomføringen av valget. Valgstyret viser til at valget ble gjennomført slik det er beskrevet i søknaden som ble godkjent av Bedriftsdemokratinemnda, og var for øvrig i tråd med representasjonsforskriftens regler. All informasjon omkring valget ble sendt til hver enkelt ansatt på hjemmeadressen. Informasjon om at valgene skulle foregå elektronisk ble gitt i Kunngjøring nr. 1, som ble sendt ut 12. april 2000. Siden ikke alle ansatte jobber med PC til daglig, ble det besluttet at valgene også skulle kunne foretas via telefon eller manuelt via post. Valgstyret er godt fornøyd med det elektroniske valgsystemet EVITA, men er langt fra fornøyd med valgdeltakelsen. Det kan være mange grunner til den lave valgdeltakelsen, men valgstyret mener at dette ikke kan tilskrives problemer med å få avgitt stemme eller problemer med selve systemet.

Valgstyret opplyser at ved et eventuelt omvalg vil ikke de ansatte i Bravida Norge AS delta ved valget av ansattes representanter til Telenors konsernstyre og bedriftsforsamling, fordi Bravida AS med datterselskaper fra 1. oktober 2000 ikke lenger vil være en del av Telenor-konsernet. Valgstyret finner det heller ikke riktig, i tilfelle omvalg i Telenor Telehuset AS, at de ansatte her skal kunne avgi stemme til Telenors konsernstyre og bedriftsforsamling. Selv med en forholdsvis høy valgdeltakelse i Telenor Telehuset AS, er valgstyret av den oppfatning at sammensetningen i styret og bedriftsforsamlingen i Telenor AS ikke vil bli endret. Dersom valgene skulle bli tatt til følge, vil valgstyret se det som naturlig at det kun holdes omvalg på de ansattes representanter til styrene i Bravida Norge AS og i Telenor Telehuset AS.

Nærmere om de enkelte metodene for å kunne avgi stemme

Bruk av hjemme-PC

El & IT- klubbene viser til at det ved bruk av hjemme-PC var nødvendig med oppkobling til Ekstratorg, Telenors interne datasystem for hjemmebrukere. Dette krever en spesiell pin-kode som blir oppgitt ved installering av hjemme-PC. Klubbene hevder at mange av de ansatte ikke hadde denne PIN-koden tilgjengelig på valgdagen, og at hvis dette ble oppdaget etter arbeid på andre valgdag, var det ikke mulig å få tak i den før fristen var ute.

Valgstyret viser til at noen ansatte ikke har tilgang på PC i jobben og at enkelte selskaper ikke har tilgang på Telenors Infotorg, som valgsystemet primært var tilknyttet. Valgstyret besluttet derfor også å legge EVITA ut på Telenors Ekstratorg. Dette innebar at alle ansatte kunne benytte en hvilken som helst PC med Internett-tilgang, forutsatt at en hadde et brukernavn og passord for å komme inn på sidene. Det ble beskrevet i Kunngjøring nr. 1 hvordan man skulle gå frem dersom en hadde mistet eller glemt brukernavn/passord eller av andre årsaker ikke kunne komme inn på Ekstratorg. Det var ellers opplyst i Kunngjøring nr. 3 at de som hadde problemer med å avgi stemme kunne ringe valgstyret på valgdagen(e) og få hjelp. Det var en jevn strøm av henvendelser både via telefon og e-mail begge valgdagene, og alle som henvendte seg til valgstyret fikk hjelp.

Bruk av telefon

El & IT- klubbene viser til at telefonisk avstemming hadde kanskje vært mulig å gjennomføre for alle ansatte, men når det var nødvendig med nærmere 50 tastetrykk og ekstremt god tid for å kunne telefonere inn sin stemme var også dette problematisk.

Valgstyret opplyser at ved å ringe et gratis 800-nummer, fikk man tilgang til det elektroniske valgsystemet. Man hadde da de samme mulighetene via telefon som via PC. Man hadde den samme menyen å forholde seg til på telefonen som på en PC, slik at det ikke var flere tastetrykk på telefonen enn det var dersom man stemte via PC. Det var også blitt informert om at dersom man skulle avgi stemme via telefon, var det en fordel å hente ut de aktuelle listene i de selskapene man hadde stemmerett i.

Postvalg

El & IT- klubbene hevder at postvalg nærmest har vært umulig å gjennomføre på grunn av sen utsending av materiell. Brevet, som var pakket som en lønsslipp, med PIN-kode og beskrivelse av postvalg var fremme hos de ansatte i løpet av torsdag 8. juni eller fredag 9. juni før pinse eller tirsdag 13. juni etter pinse. Når valget ble gjennomført 14. og 15. juni var det for de fleste umulig å stemme gjennom postvalg.

Valgstyret viser innledningsvis til at det allerede ble opplyst i kunngjøring nr. 1 fra valgstyret at postvalg var et alternativ til elektronisk valg. Dette ble gjentatt i kunngjøring nr. 3 og i brevet med PIN-koden. PIN-koden ble sendt ut med intensjonen om at de ansatte skulle ha denne senest dagen før første valgdag. Det er imidlertid stor

spredning i når de ansatte har mottatt PIN-koden. De aller fleste fikk denne hjem i posten torsdag eller fredag i uken før valget, men tilbakemeldinger viser at flere ikke fikk PIN-koden før første eller andre valgdag. Dersom man ville stemme per post, måtte brevet være poststempelt senest 16. juni kl. 17.00. Det var opplyst i kunngjøring nr. 3 at de som hadde problemer med å avgi stemme kunne ringe valgstyret på valgdagene og få hjelp.

Valgklagene har vært forelagt for øvrige fagforeninger i Bravida AS/Bravida Norge AS og Telenor Telehuset AS for uttalelse. KTTL, NITO Tele og TS mener det ikke er grunnlag for å imøtekomme klagen på valgene i nevnte selskaper eller de øvrige konsekvenser av valget som er nevnt i klagen.

Partene ble invitert til å møte i arbeidsutvalgets møte med sine representanter. Fra EL & IT-forbundet, klubb Bravida Norge og klubb Telenor Mobil, avd. Telehuset møtte Trond Berg-Hansen og Jan Ulsbøl. Fra valgstyret møtte valgstyrets leder Helge Moen. Partene fikk først anledning til å redegjøre for sitt syn på saken, hvorpå det ble åpnet for spørsmål fra medlemmene.

Arbeidsutvalget viser til at klagen er fremsatt i rett tid og klagerne er klageberettigede og har rettslig klageinteresse jf representasjonsforskriften § 42 andre og tredje ledd.

Arbeidsutvalget mener det påligger selskaper som tar i bruk nye systemer for gjennomføring av valg, herunder elektronisk valg, et særlig ansvar for tilrettelegging og oppfølging i forhold til de ansattes deltakelse i valget. Især vil dette gjelde i selskaper hvor store deler av de ansatte er utearbeidende og ikke har naturlig tilgang på PC.

Arbeidsutvalget viser i den forbindelse til at nemnda i sitt vedtak av 12. mai 2000 pkt. V godkjente at valgstyret i Telenor AS skulle være valgstyre også for andre selskaper innen Telenor-konsernet, eventuelt at styret for det enkelte datterselskap kunne oppnevne supplerende medlemmer til valgstyret i forhold til valg i det enkelte selskap. Det sentrale valgstyret i konsernet hadde således et særlig ansvar for at forholdene ble lagt best mulig til rette for gjennomføring av valg også i de enkelte datterselskapene. Den ekstraordinært lave valgdeltakelsen i Bravida AS, Bravida Norge AS og Telehuset AS trekker imidlertid i retning av at de minimumskrav for tilgjengelighet som må stilles, ikke var oppfylt. I Telenor Renhold & Kantine AS ble det avholdt forberedt postvalg fordi man i selskapet mente at få av de ansatte hadde tilgang til PC, på arbeid eller hjemme og fordi valg ved hjelp av telefon antakelig ikke kom til å bli særlig benyttet. Etter arbeidsutvalgets oppfatning burde dette eller tilsvarende tiltak også vært vurdert i forhold til de aktuelle selskaper.

Arbeidsutvalget har for øvrig lagt vekt på at PIN-koden som var nødvendig for å kunne avlegge stemme per PC og per telefon først ankom siste valgdag til flere av de ansatte. De ansatte i Telenor Telehuset AS har også hatt problemer med tilgang til Telenor sitt Ekstratorg og dermed tilgang på valgsystemet. Det kan ikke utelukkes at dette i praksis har forhindret enkelte ansatte i disse selskapene fra å kunne stemme.

Arbeidsutvalget har etter dette kommet til at valgene til styrene i Bravida AS, Bravida Norge AS og Telenor Telehuset må oppheves. Dette får likevel ikke konsekvenser for de allerede gjennomførte valgene til konsernstyret og bedriftsforsamlingen i Telenor AS. Det er opplyst, og arbeidsutvalget legger til grunn at Bravida AS ikke lenger vil være en del av Telenor-konsernet fra 1. oktober 2000. Telenor Telehuset AS består på sin side av et så lite antall stemmeberettigede i forhold til totalsummen i konsernet at sannsynligheten for at det vil påvirke valgene til konsernstyret og bedriftsforsamlingen er forsvinnende liten.

Det forutsettes at det ved nytt valg i de aktuelle selskaper vurderes om elektronisk valg er hensiktsmessig, og at det i så tilfelle søkes tilrettelagt slik at de ansattes tilgang til valget blir tilfredsstillende.

Arbeidsutvalget fatter slikt

vedtak:

"I medhold av aksjeloven § 6-4 fjerde ledd jf representasjonsforskriften § 42 og nemndas vedtak av 31. januar 2000 om delegasjon av nemndas myndighet, tas klagen fra El & IT-forbundets klubb Bravida Norge og klubb Telenor Mobil, avd. Telehuset til følge.

Valget av de ansattes representanter til styrene i Bravida AS, Bravida Norge AS og Telenor Telehuset AS oppheves.

Nytt valg avholdes i samsvar med lovens og representasjonsforskriftens regler jf. også nemndas vedtak av 12. mai 2000.

De nåværende styremedlemmer og varamedlemmer valgt av og blant de ansatte fungerer til nytt valg er holdt".